

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra, JUDr. Jana Passera, JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **A. B.,** zastoupen Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Malická 11, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 2. 2010, čj. OAM-16/LE-05-LE05-2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 13. 9. 2010, čj. 60 Az 4/2010 – 27,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 13. 9. 2010, čj. 60 Az 4/2010 – 27, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 2. 2010, čj. OAM-16/LE-05-LE05-2010, bylo zastaveno řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), z důvodu nepřípustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a písm. e) zákona o azylu. Správní orgán dospěl k závěru, že žalobce při své druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvedl žádné nové skutečnosti.

Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 13. 9. 2010, čj. 60 Az 4/2010 – 27, zamítl jako nedůvodnou. Krajský soud neshledal důvodným argument žádostí běloruské strany o vydání žalobce k trestnímu stíhání do země původu. Žalovaný měl v řízení o opakované žádosti žalobce k dispozici toliko informace o tom, že po žalobci je v Bělorusku vyhlášeno národní pátraní pro obchodování s omamnými látkami a dále, že probíhá předběžné šetření ohledně žádosti Běloruska o vydání jmenovaného k trestnímu stíhání. Správní orgán proto nikterak nepochybil, jestliže se žalobce pouze dotázal, jestli je mu známo, zda je v Bělorusku trestně stíhán; žalobce odpověděl, že nikoliv. Opakovaná žádost o udělení

mezinárodní ochrany je dle krajského soudu nepřípustná nikoliv v případě, kdy správní orgán z úřední povinnosti nepřezkoumá každou potenciální indicii k udělení mezinárodní ochrany, nýbrž tehdy, jestliže cizinec neuvede nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho zavinění předmětem zkoumání v předchozím řízení. K druhé námitce žalobce, a sice že Bělorusko díky odposlechům telefonu jeho matky ví, že požádal v České republice o udělení mezinárodní ochrany, a proto by byl soudní proces s ním mnohem horší a měl by katastrofální následky pro jeho život, krajský soud uvedl, že s tím související otázka hrozby nebezpečí vážné újmy byla předmětem posuzování již během řízení o první žádosti. Soud v tomto směru uzavřel, že skutečnost, že běloruská policie ví o žalobcově žádosti o mezinárodní ochranu v České republice, žalobce poprvé uvedl již v rámci řízení o první žádosti. Nejedná se zde tudíž o nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů v předchozím řízení. Krajský soud z obsahu žaloby dále dovodil, že žalobce, byť nekonkrétním způsobem, namítl porušení § 12 zákona o azylu. Tuto námitku také vyhodnotil jako nedůvodnou, neboť za situace, kdy nastanou podmínky stanovené v § 10a písm. e) ve spojení s § 25 písm. i) zákona o azylu, se správní orgán již nezabývá eventuálními skutečnostmi rozhodnými pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Jelikož krajský soud rozhodl o věci samé záhy po konkretizaci žádosti žalobce o přiznání odkladného účinku, nerozhodoval již o této samotné žádosti, kterou žalobce založil na tom, že v předmětné době bylo nařízeno líčení týkají se jeho vydání do Běloruska a následně na základě oznámení žalobce, že krajský soud rozhodl, že žalobce nebude vydán k trestnímu stíhání do Běloruska. Nadto krajský soud doplnil, že realizace trestu vyhoštění není právním následkem napadeného správního rozhodnutí, nýbrž rozhodnutím soudu, který žalobci za krádež uložil trest odnětí svobody v délce 22 měsíců a trest vyhoštění na dobu 7, 5 let.

Zamítavý rozsudek krajského soudu napadl žalobce (stěžovatel) kasační stížností, v níž zdůraznil, že probíhající trestní stíhání běloruskými státními orgány a návrh Krajského státního zastupitelství v Plzni o nepřípustnosti vydání žalobce do Běloruska lze označit za novou skutečnost. Návrh uvedeného státního zastupitelství měl být zohledněn nejpozději v soudním řízení před krajským soudem z hlediska možné vážné újmy hrozící stěžovateli v případě návratu do Běloruska ve smyslu §14a zákona o azylu, a to i kdyby měl příslušný soud za to, že dokument nebyl včas zmiňován v předcházejícím správním řízení. Stěžovatel současně požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů. Krajský soud žádosti vyhověl a usnesením ze dne 3. 11. 2010, čj. 60 Az 4/2010 - 46, stěžovateli ustanovil pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Romana Seidlera, advokáta se sídlem Malická 11, Plzeň.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel zdůraznil, že se krajský soud plně nevypořádal s námitkou splnění zákonných podmínek pro udělení azylu podle § 12 předmětného zákona. Stěžovatel vylíčil skutečnosti, ze kterých vyplývá, že je v Bělorusku pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a zároveň vyjádřil i svou obavu z pronásledování pro zastávání politických názorů. Stěžovatel opětovně zdůraznil, že se krajský soud nikterak nezabýval návrhem Krajského státního zastupitelství, aby krajský soud v extradičním řízení rozhodl o nepřípustnosti vydání stěžovatele do Běloruska, a to z důvodů možného porušení čl. 3 a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tyto nedostatky dokazování zakládají nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí.

Stěžovatel z opatrnosti odkázal na § 14a zákona o azylu, zejména na určitou pravděpodobnost mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Tato obava pramení z toho, že běloruská policie ví o skutečnosti, že stěžovatele požádal v České republice o mezinárodní ochranu, z čehož plyne, že by návrat měl katastrofální následky pro jeho život. Krajský soud dle stěžovatele nesprávně posoudil také skutečnosti vztahující se k § 16 písm. d) zákona o azylu, neboť Bělorusko nelze považovat za bezpečnou zemi. Stěžovatel uzavřel, že jím vylíčené skutečnosti zakládají důvod pro udělení mezinárodní ochrany.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že za novou skutečnost nelze považovat návrh Krajského státního zastupitelství, neboť se jedná o dosud pravomocně neskončenou věc. Řízení o vydání k trestnímu stíhání do země původu nemá přímou souvislost s projednávaným případem. Jedná se o autonomní řízení, nezávislé na výsledku řízení o udělení mezinárodní ochrany. Pouze v případě, kdy by správní orgán aplikoval § 16 odst. 2 zákona o azylu a podání žádosti by považoval za snahu odvrátit extradici do vlasti, bylo by možno hovořit o jisté míře souvislosti. Žalovaný považuje podání opakované žádosti za účelové, mající za cíl odvrácení jeho vydání k trestnímu stíhání do země původu. Dle žalovaného jsou námitky stěžovatele irelevantní, proto navrhl odmítnutí kasační stížnosti jako nepřijatelné ve smyslu § 104a s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že se v posuzovaném případě jedná o přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se musel nejprve zabývat tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musel by kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Vycházel přitom zejména z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz, podle kterého je „*podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek.*“

Jak bude vyloženo dále, Nejvyšší správní soud shledal v posuzované věci pochybení v postupu žalovaného správního orgánu a taktéž i krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Kasační stížnosti je proto přijatelná.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Kasační stížnost je důvodná.

V posuzované věci byla učiněna spornou zejména otázka, zda žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany měla být posouzena jako nepřípustná, nebo naopak, zda jeho některá tvrzení mohla být považována za přípustná, a tudíž podrobena věcnému posouzení.

Ve správním řízení o udělení mezinárodní ochrany Ministerstvo vnitra primárně zkoumá, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 předmětného

zákona. Nesplňuje-li tam taxativně stanovené podmínky, správní orgán dále posuzuje žadatelova tvrzení a zjištěný skutkový stav ve vztahu k dalším možným formám mezinárodní ochrany ve smyslu § 13 – 14b zákona o azylu, potažmo posuzuje, zda není na místě žádost odmítnout jako zjevně nedůvodnou na základě § 16 zákona o azylu. V případě, kdy žadatel podá opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, správní orgán nemá primárně povinnost se znovu zabývat splněním podmínek pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, ale v prvé řadě je jeho povinností zkoumat, zda jsou vyslovené důvody žádosti shodné jako v první žádosti, či zda jsou rozdílné (k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2009, čj. 3 Azs 45/2009 – 59). Proto i v následujícím soudním přezkumu je třeba předně posoudit samotné splnění zákonných podmínek pro aplikaci § 25 písm. i) ve spojení s § 10a písm. e) zákona o azylu.

Přípustností opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu se podrobným a uceleným způsobem zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009 – 65. V tomto rozhodnutí dovodil, že pro možnost věcného projednání opakované žádosti je třeba kumulativního splnění dvou podmínek: 1) je nutno uvést nové skutečnosti nebo zjištění; 2) musí se přitom jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele předmětem zkoumání v předchozím řízení. Uvedené podmínky mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé mají tyto podmínky zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí. Hlavním smyslem a účelem institutu opakované žádosti je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které žadatel nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se bude jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času (např. změna situace v zemi původu nebo změna poměrů ve vztahu k osobě žadatele). Na druhou stranu však za nové skutečnosti či zjištění nelze považovat jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele.

Ze spisového materiálu vyplynulo, že stěžovatel podal první žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 28. 10. 2006, a to pod jiným jménem a datem narození (A. I., nar. XX). V průběhu prvého řízení sdělil, že Bělorusko opustil v důsledku obav z uvěznění pro jeho opakované pracovní výjezdy do Polska a pro předchozí problémy s policií, resp. celníky. Policie žadatele zadržela, uložila mu pokutu, zabavila mu pas (který mu následně vrátila a poté opětovně zabavila) a automobil, kterým v jednom případě, před prezidentskými volbami v březnu 2006, převezl přes hranice letáky podporující opozičního prezidentského kandidáta Milinkeviče. Žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 9. 2007, čj. OAM-1219/VL-10-K03-2006, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu byla zamítnuta a následná kasační stížnost žalobce odmítnuta.

Stěžovatel dne 29. 11. 2009 (žalovanému doručeno dne 1. 12. 2009) učinil ve věznici Ostrov prohlášení o úmyslu požádat o mezinárodní ochranu. V pořadí druhé žádosti ze dne 21. 1. 2010 a následném pohovoru uvedl stejné důvody opuštění Běloruska jako v prvém případě, tedy problémy s policií poté, co byl na hranicích zadržen s letáky. Dále uvedl, že běloruská policie se z odposlechů telefonu jeho matky dozvěděla, že v České republice požádal o mezinárodní ochranu. Tyto skutečnosti představovaly dle žadatele

veškeré důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu. Správní orgán žadateli závěrem pohovoru položil otázku: „Vám tedy není známo, že jste v Bělorusku trestně stíhán?“ Stěžovatel odpověděl, že o tom nic neví.

Obecně platí, že povinnost správního orgánu zjistit úplně a přesně skutečný stav věci je limitována tvrzeními žadatele o mezinárodní ochranu, jak Nejvyšší správní soud judikoval např. v rozsudcích ze dne 26. 2. 2004, čj. 5 Azs 50/2003 - 47, a ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 24/2003-42. Jinak řečeno, pokud osoba žádá o udělení mezinárodní ochrany, musí před správním orgánem uvést všechny skutečnosti a důvody, pro které tak činí. Nejvyšší správní soud rovněž také vyslovil, že ze žádného ustanovení zákona o azylu, ani z jiného právního předpisu, nelze dovodit, že by správní orgán měl povinnost sám domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činit příslušná skutková zjištění. Pokud tedy žalovaný umožnil během správního řízení stěžovateli sdělit všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle poskytována (k tomu srov. rozsudky ze dne 26. 8. 2004, čj. 5 Azs 170/2004 - 72, ze dne 31. 7. 2008, čj. 7 Azs 43/2008 - 47, či ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 24/2003 - 42).

Jak se však vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008 - 70, je během správního řízení jistá procesní aktivita požadována i po správním orgánu, „*který by měl v průběhu pohovoru vhodně kladenými otázkami zjistit, zda-li žadatelem tvrzené skutečnosti jsou relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany a tvrzení žadatele podle toho klasifikovat.* “ Správní orgán je dále povinen zajistit k žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují.

I řízení o udělení mezinárodní ochrany je ovládáno zásadou materiální pravdy (§ 3 správního řádu). V souladu s touto zásadou je proto nezbytné, aby byl zjištěn skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, a to zejména s ohledem na jednotlivá tvrzení stěžovatele, další v řízení zjištěné informace a charakter řízení konaného podle zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ovšem dospěl k závěru, že správní orgán v posuzované věci takovýmto způsobem nepostupoval. Z obsahu správního spisu (konkrétně z č. l. 8 a č. 9) se podává, že správní orgán měl k dispozici informace od Vězeňské služby České republiky, ze dne 7. 12. 2009, že v dané době probíhalo předběžné šetření ohledně žádosti Běloruska o vydání stěžovatele k trestnímu stíhání a dále potvrzení INTERPOLu Minsk, že se tak děje pro obchodování s drogami.

Stěžovatel tvrdil, že mu dané skutečnosti nebyly v řízení přes správním orgánem známy; ve správním řízení přitom nebyl prokázán opak. Jak již bylo uvedeno výše, správní orgán těmito informacemi nepochybně disponoval, neboť uvedené dokumenty tvoří součást spisového materiálu. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 10. 9. 2009, čj. 9 Azs 33/2009 - 95, zdůraznil možnost žadatele „*znát podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim, případně navrhnout doplnění řízení, resp. uplatnit ve smyslu § 36 odst. 1 správního řádu další důkazy či návrhy z pohledu účastníka správního řízení znamená významný moment, díky němuž se výsledek předmětného řízení stává předvídatelným a tedy souladným s principem předvídatelnosti aktů veřejné moci a ochranou legitimních očekávání adresátů veřejné správy*.“ Účelem seznámení se s podklady rozhodnutí je jednak samotné poskytnutí možnosti,

aby se žadatel seznámil s jednotlivými skutečnostmi, které správní orgán zjistil a z nich vycházel při svém rozhodování a jednak, aby žadatel mohl na základě obsahu spisu zvážit, zda učiní návrhy na doplňování dokazování či jiné procesní návrhy.

Poznatky o tom, že stěžovatel je v zemi původu trestně stíhán a v rozhodné době zároveň probíhá šetření ohledně žádosti této země o vydání stěžovatele, náleží mezi skutečnosti, které mohou být relevantní při posuzování toho, zda žadatel mohl být v zemi původu pronásledován nebo, zda mu v případě návratu do vlasti hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy. Jedná se totiž o informace, která mohou ale i nemusí být způsobilé zasáhnout hmotněprávní postavení žadatele o udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že za takové situace se správní orgán neměl spokojit s odpovědí žalobce, že nemá poznatky o svém trestním stíhání v Bělorusku, ale naopak měl mu tuto informaci zprostředkovat, aby se k ní žadatel mohl vyjádřit a dále se rozhodnout, jak s tímto poznatkem naloží. Teprve poté mohlo být řádným způsobem posouzeno, zda lze žádost vyhodnotit jako nepřípustnou pro neuvedení nových skutečností ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu. Uvedený požadavek přitom není v rozporu se shora uvedenými judikatorními závěry, dle kterých správní orgán nemá povinnost sám domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu a posléze k těmto důvodům činit příslušná skutková zjištění, neboť, jak již bylo řečeno, jedná se zde o informace, kterými správní orgán již disponoval (nemusel je nad rámec svých povinností dohledávat), žadatel tvrdil, že s nimi v dané době nebyl seznámen a současně se teoreticky jedná o okolnosti relevantní z hlediska azylového zákona.

Na tomto místě lze tedy uzavřít, že žalovaný pochybil, jestliže během řízení o žádosti o mezinárodní ochranu žalobci nikterak nepředestřel informace o jeho trestním stíhání a zejména o žádosti Běloruska o jeho vydání do země původu, ačkoliv mu tyto skutečnosti, která jsou v obecné rovině způsobilé ovlivnit postavení žadatele o mezinárodní ochranu, byly známy a byly učiněny součástí správního spisu. Z tohoto důvodu shledal Nejvyšší správní soud rozhodnutí správního orgánu nepřezkoumatelné, neboť v něm chybí právní posouzení toho, zda trestní stíhání stěžovatele a žádost Běloruska o jeho vydání je či není novým důvodem, který by bylo třeba posoudit v řádném řízení o udělení ochrany. Obecně řečeno, správní orgán může dospět k závěru, a to i s ohledem na procesní aktivitu žadatele, že uvedené skutečnosti nepředstavují důvod pro posouzení žádosti o mezinárodní ochrany jako přípustné. Jestliže však správní orgán dospěje k závěru, že uvedené skutečnosti představují přípustně uplatněný nový důvod, je třeba rozhodnout, zda tato skutečnost představuje či naopak nepředstavuje důvod pro udělení jedné z forem mezinárodní ochrany, anebo, zda žádost podaná v době rozhodování o předání stěžovatele k trestnímu stíhání do ciziny nepředstavuje onen důvod pro odmítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, a to především ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu. Na tomto místě lze odkázat na rozhodnutí ze dne 10. 8. 2010, čj. 4 Azs 10/2010 - 99, ve kterém Nejvyšší správní soud posuzoval vztah zjevně nedůvodné žádosti právě podle § 16 odst. 2 zákona o azylu a extradičního řízení a vyslovil v něm zejména, že rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu a rozhodnutí o extradiční žádosti jsou vydávána na základě dvou samostatných a rozdílných řízení. Dle tohoto rozhodnutí je přitom nepřípustné, aby se Ministerstvo vnitra zprostilo zákonem o azylu svěřeného mezinárodního závazku neporušení zásady *non-refoulement*, a to tím, že by jeho hodnocení přenechalo, nebo

přeneslo na jiný orgán, byť by to byl soud nebo ministr spravedlnosti rozhodující o povolení vydání k trestnímu stíhání do ciziny.

S ohledem na shora uvedené proto nemůže obstát ani ta argumentace krajského soudu, dle které správní orgán nemá z úřední povinnosti přezkoumávat každou potenciální indicii k udělení mezinárodní ochrany; o takovou situaci se totiž v předmětném řízení nejednalo. Správní orgán tak nemusel činit z úřední povinnosti, je však třeba, aby tyto informace stěžovateli předestřel, nejsou-li mu známy.

Stěžovatel v kasační stížnosti vyjádřil přesvědčení, že návrh Krajského státního zastupitelství v Plzni ze dne 22. 2. 2010, aby Krajský soud v Plzni rozhodl, že vydání stěžovatele do Běloruska je nepřípustné, měl být zohledněn nejpozději v soudním řízení. Jelikož správní orgán vydal své rozhodnutí 3. 2. 2010, nemohl předmětný návrh, který stěžovatel přiložil k replice k vyjádření žalovaného, jakkoli reflektovat. Nutno však dodat, že ani krajský soud se výslovně nevyjádřil k právní relevanci žalobcem nově uváděných skutečností. Existenci návrhu krajského státního zastupitelství a rovněž poukaz žalobce na usnesení Krajského soudu v Plzni, kterým bylo rozhodnuto o nevydání žalobce do Běloruska, krajský soud zmínil toliko v části odůvodnění vztahující se k nepřiznání žalobě odkladného účinku, nikoliv však v rámci věcného posouzení věci. Ačkoliv stěžovatel uváděl dané informace v žalobě a replice k vyjádření žalovaného k žalobě zejména v souvislosti s žádostí o přiznání odkladnému účinku, v obecné rovině tak činil v žalobě a pak posléze i v jejím doplnění ze dne 18. 5. 2010 i ve vztahu k samotnému hmotně právnímu posouzení věci.

V tomto směru lze odkázat na rozhodnutí ze dne 28. 4. 2010, čj. 2 Azs 8/2010 – 75, v němž se Nejvyšší správní soud zabýval případem, kdy stěžovatel až po uplynutí lhůty ve smyslu § 71 odst. 2 a § 72 odst. 1 s. ř. s. doložil potvrzení, že je proti němu (rovněž v Bělorusku) vedeno trestní stíhání pro trestný čin politické povahy. Zdejší soud dospěl k závěru, že se jedná o důkaz zásadní povahy, který by mohl mít významný vliv při posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Proto, zjistí-li soud existenci nových skutečností, které by eventuelně mohly naplňovat podmínky ustanovení § 14a zákona o azylu, nemůže je pominout. Ověření relevance takového nově předloženého důkazu má primárně proběhnout v tom řízení a před tím orgánem, kde vyšel poprvé najevo. Soud dále vyslovil, že tímto orgánem byl v daném případě krajský soud, přičemž nechat posouzení této skutečnost správním orgánem by mohlo dojít kupř. při nepřezkoumatelnosti azylového rozhodnutí, popřípadě nutnosti obsáhlého doplnění dokazování, výrazně přesahujícího kasační postavení správního soudu.

Nejvyšší správní soud považoval z důvodu procesní ekonomie za vhodné se vyjádřit i ke zbylým námitkám uplatněným v kasační stížnosti.

Stěžovatel v kasační stížnosti krajskému soud vytkl, že se plně nevypořádal s otázkou splnění zákonných podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, přestože stěžovatel vylíčil, že je v Bělorusku pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Se zřetelem k tomu, že v řízení zatím nebyla postavena najisto relevance trestního stíhání stěžovatele a žádost o jeho vydání do Běloruska, nemůže se Nejvyšší správní soud k této námitce vyjádřit. Proto toliko v obecné rovině, bez vztahu k posuzované věci, uvádí, že v případě nepřípustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany

(tj. za situace, kdy jsou splněny zákonné podmínky pro aplikaci § 10a písm. e) ve spojení s § 25 písm. i) zákona o azylu) se správní orgán nezabývá možnými důvody pro udělení § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 23. 6. 2010, čj. 4 Azs 16/2010 - 47, vyslovil, že „*zastaví-li správní orgán podle § 25 písm. i) zákona o azylu řízení o udělení mezinárodní ochrany z toho důvodu, že je žádost nepřípustná, nezabývá se již pochopitelně důvody pro udělení azylu.*“ Nadto, lze přisvědčit správnímu orgánu v tom, že se s otázkou pronásledování stěžovatele policií a celníky pro převážení letáků opozičního kandidáta Milinkeviče již vypořádal v rámci první žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu. Již během prvního řízení vyslovil, že takto předeslané potíže žadatele v Bělorusku nespočívají v azylově relevantních důvodech a nejsou politického charakteru, jelikož stěžovatel netvrdil, že by byl politicky jakkoli činným, převoz letáků opozičního kandidáta vykonal ze zištných důvodů a nikoliv z politického přesvědčení.

Stěžovatel se dále domnívá, že krajský soud nesprávně posoudil skutečnosti vztahující se k § 16 písm. d) zákona o azylu (pozn. NSS – správně § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu), neboť Bělorusko nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Odkaz na dané ustanovení jednak postrádá oporu v žalobním bodě a jednak na posuzovanou věc nedopadá. Stěžovatelova žádost nebyla posouzena jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, nýbrž byla posouzena jako nepřípustná. Nejvyšší správní soud, opětovně nad rámec nutného odůvodnění, uvádí, že kasační námitka pravděpodobně směřuje nikoliv k uvedenému ustanovení, což by bylo i v rozporu se zájmy stěžovatele, ale patrně k posouzení situace v zemi původu ve vztahu k navrátivším se neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu. I s touto otázkou se žalovaný vypořádal již ve svém prvním rozhodnutí, v němž se především ve vztahu k aplikaci právních předpisů o diskreditaci Běloruské republiky zabýval poměry v této zemi. Nejvyšší správní soud např. v rozhodnutí ze dne 20. 11. 2009, čj. 1 Azs 104/2008 – 61, nebo rozhodnutí ze dne 4. 11. 2009, čj. 2 Azs 42/2008 – 125, ve vztahu k možné aplikaci ustanovení trestního zákoníku o diskreditaci Běloruské republiky konstatoval, že „*doposud nejsou známy případy, že by neúspěšní žadatelé o azyl byli po svém návratu do Běloruska v tomto ohledu postihováni.*“

Nejvyšší správní soud tudíž shledal rozsudek krajského soudu nezákonným, proto jej zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta prvá s. ř. s.). V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne i o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. února 2011

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu